

Партнерство заради миру

Програма «Партнерство заради миру» (ПЗМ) є інструментом взаємодії НАТО з країнами-партнерами, що базується на практичному співробітництві та відданості демократичним принципам.

Мета Програми: сприяти реформам, підвищити стабільність, зменшити світові загрози безпеці, створити міцні відносини у сфері безпеки між країнами-партнерами та НАТО, а також між самими партнерами.

Офіційною основою Програми ПЗМ є [Рамковий документ](#), що був оприлюднений Альянсом в 1994 році, одночасно з запрошенням зацікавлених країн до участі в Програмі. Документом закріплено зобов'язання країн-членів НАТО проводити консультації з будь-якою країною-партнером, яка вбачає пряму загрозу своєї територіальній цілісності, політичній незалежності або безпеці. Держава-партнер також дає гарантії та політичні зобов'язання підтримувати засади демократичного суспільства, принципи міжнародного права, виконувати зобов'язання згідно Уставу ООН, Загальної декларації прав людини, Гельсінського заключного акта та міжнародних угод щодо роззброєння та контролю над озброєннями, утримуватися від загрози сили або використання сили проти інших країн, поважати існуючі кордони, врегульовувати спори мирними засобами. Країна-учасник Програми ПЗМ бере на себе конкретні зобов'язання сприяти “прозорості” національного оборонного планування та формування оборонного бюджету, встановити демократичний контроль над збройними силами та підвищувати потенціал спільних з НАТО дій в миротворчих та гуманітарних операціях.

Програма ПЗМ реалізується шляхом участі у відповідних механізмах Альянсу.

8 лютого 1994 року Україна підписала Рамковий документ ПЗМ, а 25 травня цього ж року передала керівництву НАТО свій Презентаційний документ. У ньому визначені політичні цілі участі України в Програмі ПЗМ, заходи, які планується здійснити для досягнення цих цілей, а також сили і засоби, що виділяються Україною для участі в неї.

У 1995 році Україна призначила своїх перших офіцерів зв'язку до штаб-квартири НАТО у Брюсселі та Координаційного центру партнерства (КЦП) у м. Монс (Бельгія). Навесні того ж року між Україною і НАТО була укладена Угода з безпеки, на основі якої відкрито офіси зв'язку у штаб-квартирі НАТО та КЦП.

6 травня 1996 року від імені Уряду України була підписана Угода між державами, які є сторонами Північноатлантичного Договору, та іншими державами, які беруть участь у Програмі ПЗМ, щодо статусу їх збройних сил, а також Додатковий протокол до цієї Угоди (ратифіковані Верховною Радою України 2 березня 2000 року).

9 липня 1997 року на саміті НАТО в Мадриді Президентом України було підписано Хартію про особливе партнерство між Україною та НАТО, яка фіксує політичні зобов'язання сторін на найвищому рівні і регламентує зміст «особливого партнерства» між Україною та НАТО.

Сьогодні Україна бере участь в наступних механізмах ПЗМ:

- Процесі планування та оцінки сил (ППОС);
- Концепції оперативних можливостей (КОМ);
- Політико-військових рамках участі партнерів в операціях з підтримання миру під проводом НАТО; спільних з НАТО навчаннях, у тому числі з врегулювання кризових ситуацій;
- співробітництві у галузі озброєнь, протиповітряної оборони, управління повітряним рухом та обміну даними про повітряну обстановку;
- Індивідуальній програмі партнерства (ІПП);
- Плані дій партнерства щодо розбудови оборонних інституцій;
- Програмі удосконалення військової освіти (DEEP);
- Програмі професійного розвитку цивільного персоналу;
- Політиці трастових фондів партнерства; Ініціативі НАТО з розбудови прозорості, доброчесності, відкритості та запобігання проявів корупції (Ініціатива VI);

Програмі НАТО «Наука заради миру та безпеки»;
співробітництві у галузі реагування на надзвичайні ситуації цивільного характеру.